T089 ATĐ 1 (21) Luận A Tỳ Đạt Ma Pháp Uẩn Túc Q1-Học Xứ

Tạng Luận (Linh Sơn Pháp Bảo)

SOÁ 1537

LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA PHAÙP UAÅN TUÙC Taùc giaû: Toân giaû Ñaïi Muïc Kieàn Lieân. Haùn dòch: Ñôøi Ñöôøng, Tam Taïng Phaùp sö Huyeàn Traùng.

QUYEÅN 1

Phaåm 1: HOÏC XÖÙ

Cuùi laïy Phaät, Phaùp, Taêng, Baùu chaân tònh voâ giaù, Nay goàm caùc phaùp uaån, Lôïi ích khaép quaàn sinh. A-tyø-ñaït-ma nhö bieån caû, Nuùi cao, ñaát roäng, trôøi meânh moâng, Goàm chöùa voâ bieân giaùo phaùp Phaät, Nay con gaéng toùm taét chæ baøy. Keä (OÁt-ñaø-nam) noùi: Moân hoïc quaû tònh noái doøng Thaùnh, Thieàn nieäm chaéc thaät, ñuû, cao quyù, Voâ löôïng ñònh giaùc chi voâ saéc, Taïp caên, xöù, uaån, giôùi duyeân khôûi. Moät thôøi, Ñöùc Baïc-giaø-phaïm nguï taïi vöôøn Caáp-coâ-ñoäc, röøng Theäña, thuoäc thaønh Thaát-la-phieät. Khi aáy Ñöùc Theá Toân baûo vôùi chuùng Bí- soâ: Coù nhieàu ngöôøi phaïm naêm thöù toäi oaùn sau ñaây, neân khoâng ñöôïc trong saïch yeân laønh. ÔÛ ñôøi hieän taïi hoï bò caùc baäc Hieàn Thaùnh cheâ traùch, goïi laø keû phaïm giôùi töï gaây haïi mình. Vì gaây toäi aùc neân bò cheâ bai gheùt

boû, bò nhieàu tai hoïa, khoâng coù phöôùc ñöùc. Khi cheát roài thì bò ñoïa vaøo ñöôøng aùc, sinh trong ñòa nguïc. Naêm thöù toäi aùc ñoù laø gì? 1. Loãi thöù nhaát laø gieát haïi. Do ñieàu kieän gieát haïi neân sinh ra toäi loãi, oaùn thuø, sôï haõi vaø cöù quen thoùi khoâng töø boû vieäc gieát haïi. 2. Loãi thöù hai laø khoâng cho maø laáy. Do ñieàu kieän troäm laáy cöôùp giöït naøy neân sinh ra toäi loãi, oaùn thuø, sôï seät vaø quen thoùi khoâng töø boû troäm cöôùp. 3. Loãi thöù ba laø daâm duïc taø haïnh. Do ñieàu kieän daâm duïc taø haïnh neân sinh ra toäi loãi, oaùn thuø, sôï seät vaø quen thoùi khoâng töø boû vieäc daâm duïc taø haïnh. 4. Loãi thöù tö laø noùi doái. Do ñieàu kieän noùi doái neân sinh ra toäi loãi, oaùn thuø, sôï seät vaø quen thoùi khoâng töø boû vieäc noùi doái. 5. Loãi thöù naêm laø uoáng röôïu chôi bôøi. Do ñieàu kieän uoáng röôïu leâu loảng neân sinh ra toäi loãi, oaùn thuø, sôï seät vaø quen thoùi khoâng töø boû vieäc uoáng röôïu phoùng daät. Nhöõng ai gaây ra naêm toäi loãi noùi treân thì luoân bò oaùn thuø sôï haõi maø khoâng ñöôïc yeân laønh trong saïch. ÔÛ ñôøi hieän taïi bò caùc baäc Hieàn Thaùnh cheâ traùch, goïi laø keû phaïm giôùi töï laøm haïi mình. Vì gaây toäi ñoù neân bò cheâ bai gheùt boû, bò nhieàu tai hoïa, khoâng coù phöôùc ñöùc. Khi cheát roài seõ bò ñoïa vaøo caùc ñöôøng döõ sinh trong ñòa nguïc. Laïi coù nhöõng ngöôøi luoân ñöôïc yeân laønh khoâng phaïm naêm toäi loãi. ÔÛ ñôøi hieän taïi hoï ñöôïc caùc baäc Hieàn Thaùnh cuøng soáng chung, khen ngôïi, khaâm phuïc, goïi laø ngöôøi giöõ giôùi haïnh töï baûo veä mình. Do khoâng

gaây toäi aùc, neân khoâng bò ai cheâ bai gheùt boû, laïi ñöôïc nhieàu phöôùc ñöùc. Khi cheát roài seõ ñöôïc sinh leân caùc coõi thieän, ôû choán thieân cung. Ñoù laø naêm ñieàu gì? 1. Ñieàu thöù nhaát laø töø boû gieát haïi. Do ñieàu kieän lìa boû gieát haïi, neân khoâng coù loãi laàm, oaùn thuø, sôï haõi vaø gioûi lìa boû vieäc gieát haïi. 2. Ñieàu thöù hai laø töø boû vieäc khoâng cho maø laáy. Do ñieàu kieän töø boû troäm cöôùp neân khoâng coù toäi loãi, oaùn thuø sôï haõi vaø gioûi lìa boû troäm caép. 3. Ñieàu thöù ba laø lìa duïc taø haïnh. Do ñieàu kieän lìa boû taø haïnh neân dieät toäi, heát thuø oaùn vaø gioûi lìa taø haïnh. 4. Ñieàu thöù tö laø lìa boû noùi doái. Do ñieàu kieän khoâng noùi doái, neân khoâng coù toäi loãi, oaùn thuø sôï haõi vaø gioûi lìa boû söï noùi doái. 5. Ñieàu thöù naêm laø töø boû vieäc uoáng röôïu, phoùng daät. Do ñieàu kieän khoâng uoáng röôïu chôi bôøi leâu loảng neân khoâng coù toäi loãi oaùn thuø sôï haõi, laïi gioûi töø boû chôi bôøi, uoáng röôïu.

SOÁ 1537 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA PHAÙP UAÅN TUÙC - Quyeån 1 335

Coù nhöõng ngöôøi luoân yeân laønh khoâng phaïm naêm ñieàu loãi ñoù neân hoï ôû ñôøi naøy ñöôïc caùc baäc Hieàn Thaùnh cuøng soáng chung khen ngôïi, khaâm phuïc, goïi laø ngöôøi giöõ giôùi haïnh töï baûo veä mình. Do khoâng gaây toäi aùc neân khoâng bò ai cheâ bai gheùt boû, laïi ñöôïc nhieàu phöôùc ñöùc. Khi cheát roài seõ ñöôïc sinh leân caùc coõi thieän, ôû choán thieân cung. Baáy giôø, Ñöùc Theá Toân muoán toùm taét caùc nghóa vöøa noùi treân neân noùi keä tuïng: Nhöõng haønh gieát, troäm, daâm, Noùi doái, meâ uoáng röôïu, Bò naêm loãi troùi chaët, Hieàn Thaùnh ñeàu cheâ traùch. Phaïm giôùi töï haïi mình, Gaây toäi, khoâng ñöôïc phöôùc, Cheát ñoïa vaøo ñöôøng döõ, Bò nhoát trong ñòa nguïc. Lìa boû gieát, troäm, daâm, Noùi doái, meâ uoáng röôïu, Vöôït thoaùt naêm ñieàu loãi, Hieàn Thaùnh ñeàu khen phuïc. Giöõ giôùi töï phoøng thaân, Khoâng toäi, neân ñöôïc phöôùc, Cheát roài sinh coõi thieän, Soáng ôû choán thieân cung. Nhö vieäc gì maø goïi laø OÂ-ba-saùch-ca? Ñaùp: Nghóa laø nhöõng nam cö só (aùo traéng ôû taïi gia) coù thaân trai hoaøn haûo, ñeán quy y Phaät Phaùp Taêng, phaùt taâm aân caàn trong saïch, noùi lôøi thaønh thaät chaéc chaén töï baûo: Con laø OÂ-ba-saùch-ca (cö só nam) nguyeän- mong ñaáng toân kính thöông xoùt nghó nhôù giuùp ñôõ hoä trì cho. Ñeàu goïi laø OÂ-ba-saùch-ca. Hoûi: Nhöng ôû ñaây vì sao laïi goïi laø hoïc ñöôïc moät phaàn? Ñaùp: Nghóa laø coù loaïi OÂ-ba-saùch-ca tröôùc ñaây ñaõ noùi, ñeán quy y Phaät Phaùp Taêng, baøy toû thaønh thaät: Chæ lìa boû ñöôïc vieäc gieát haïi maø chöa theå töø boû ñöôïc boán thöù kia. Nhö theá goïi laø ngöôøi môùi hoïc ñöôïc moät phaàn. Hoûi: Laïi nöõa, theá naøo goïi laø hoïc ñöôïc ít phaàn? Ñaùp: Nghóa laø coù loaïi OÂ-ba-saùch-ca nhö tröôùc vöøa noùi, ñeán quy y Phaät Phaùp Taêng, baøy toû thaønh thaät: Chæ coù theå lìa boû ñöôïc gieát haïi vaø troäm cöôùp maø chöa boû ñöôïc ba ñieàu kia. Nhö theá goïi laø hoïc ñöôïc ít

SOÁ 1537 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA PHAÙP UAÅN TUÙC - Quyeån 1 336

phaàn. Hoûi: Laïi nöõa, theá naøo goïi laø hoïc ñöôïc toaøn phaàn? Ñaùp: Nghóa laø nhö loaïi OÂ-ba-saùch-ca tröôùc vöøa môùi noùi, ñeán quy y Phaät Phaùp Taêng, noùi lôøi thaønh thaät coù theå lìa ñuû caû naêm loãi. Nhö theá goïi laø hoïc ñöôïc toaøn

phaàn. Hoûi: Coù vieäc thaønh töïu naêm phaùp OÂ-ba-saùch-ca nhöng chæ lôïi mình chöù khoâng coù lôïi ngöôøi khaùc. Naêm ñieàu ñoù laø theá naøo? Ñaùp: Nghóa laø coù OÂ-ba-saùch-ca nhö vöøa noùi ôû tröôùc, töï mình ñaõ lìa boû ñöôïc söï gieát haïi cho ñeán lìa boû uoáng röôïu phoùng daät. Nhöng khoâng khuyeân baûo ñöôïc ngöôøi khaùc lìa boû gieát haïi cho ñeán khoâng uoáng röôïu, chôi bôøi. Nhö theá goïi laø thaønh töïu naêm phaùp OÂ-ba-saùch-ca chæ coù lôïi mình maø khoâng coù lôïi cho ngöôøi khaùc. Hoûi: Coù söï thaønh töïu möôøi phaùp OÂ-ba-saùch-ca coù theå lôïi mình, lôïi ngöôøi, nhöng khoâng lôïi ích roäng khaép. Möôøi ñieàu ñoù nhö theá naøo? Ñaùp: Nghóa laø coù OÂ-ba-saùch-ca nhö tröôùc vöøa noùi, ñaõ töï töø boû ñöôïc naêm ñieàu loãi töø gieát haïi cho ñeán uoáng röôïu, laïi coøn khuyeân baûo ñöôïc ngöôøi khaùc cuõng boû caû naêm ñieàu töø gieát haïi ñeán uoáng röôïu. Nhöng khi thaáy coù nhöõng ngöôøi khaùc töø boû gieát haïi v.v..., maø laïi khoâng chòu vui möøng khen ngôïi toû veû thaùn phuïc. Nhö theá goïi laø thaønh töïu möôøi phaùp OÂ- ba-saùch-ca coù theå lôïi mình, lôïi ngöôøi, nhöng khoâng ích lôïi roäng khaép. Hoûi: Coù söï thaønh töïu möôøi laêm phaùp OÂ-ba-saùch-ca coù theå lôïi mình, lôïi ngöôøi vaø lôïi ích roäng khaép. Möôøi laêm ñieàu ñoù laø gì? Ñaùp: Nghóa laø nhö coù OÂ-ba-saùch-ca nhö tröôùc vöøa noùi, ñaõ töï mình lìa boû gieát haïi cho ñeán vieäc uoáng röôïu, cuõng khuyeân ñöôïc ngöôøi khaùc lìa boû gieát haïi vaø ñeán caû vieäc uoáng röôïu, khi thaáy ngöôøi khaùc laøm ñöôïc caùc ñieàu ñoù thì vui möøng ngôïi khen. Ñoù laø möôøi laêm phaùp OÂ-ba-saùch-ca coù lôïi mình, lôïi ngöôøi vaø ích lôïi roäng khaép. Hoûi: Coù söï thaønh töïu taùm phaùp OÂ-ba-saùch-ca nhöng chæ lôïi mình maø khoâng lôïi ngöôøi khaùc. Taùm phaùp aáy nhö theá naøo? Ñaùp: Nghóa laø coù OÂ-ba-saùch-ca nhö tröôùc vöøa noùi, töï mình ñöôïc ñaày ñuû tònh tín nhöng khoâng khuyeân ñöôïc ngöôøi khaùc cuõng ñuû tònh tín. Töï mình coù ñuû tònh giôùi maø khoâng khuyeân ñöôïc ngöôøi khaùc coù ñuû tònh giôùi. Töï mình coù ñuû boá thí, buoâng xaû maø khoâng khuyeân ñöôïc ngöôøi khaùc coù ñuû boá thí buoâng xaû. Töï mình coù ñuû sieâng naêng maø khoâng khuyeân ñöôïc ngöôøi khaùc coù ñuû sieâng naêng. Töï mình thöôøng ñeán chuøa thaùp, Giaø lam leã baùi, thaân caän caùc vò Bí-soâ coù ñöùc haïnh cao quyù, maø khoâng khuyeân ñöôïc ngöôøi khaùc laøm nhö theá. Töï mình luoân bieát chí thaønh laéng nghe chaùnh phaùp, nhöng laïi khoâng khuyeân ñöôïc ngöôøi khaùc laøm nhö

theá. Töï mình khi nghe phaùp roài trì giöõ nhôù maõi khoâng queân, maø khoâng theå khuyeân ngöôøi khaùc trì giöõ nhôù maõi khoâng queân. Töï mình trì giöõ phaùp roài laïi suy tö tìm hieåu tuyeån choïn nghóa lyù, maø khoâng khuyeân ñöôïc ngöôøi khaùc laøm ñöôïc nhö theá. Töï mình suy nghó tuyeån choïn phaùp roài laïi ñöôïc chöùng phaùp nghóa, luoân sieâng naêng tu phaùp haïnh tuøy phaùp, trôû neân hoøa kính laøm haïnh tuøy phaùp, nhöng laïi khoâng theå khuyeân baûo ngöôøi khaùc laøm caùc vieäc nhö theá. Ñoù goïi laø thaønh töïu taùm phaùp OÂ-ba-saùch-ca nhöng chæ lôïi mình maø khoâng coù lôïi cho ngöôøi khaùc. Hoûi: Coù vieäc thaønh töïu möôøi saùu phaùp OÂ-ba-saùch-ca coù theå lôïi mình, lôïi ngöôøi maø khoâng ích lôïi roäng khaép. Möôøi saùu phaùp ñoù nhö theá naøo? Ñaùp: Nghóa laø coù OÂ-ba-saùch-ca

nhö tröôùc vöøa noùi, töï mình coù ñuû tònh tín, cuõng hay khuyeân ngöôøi khaùc coù ñuû tònh tín... Roäng noùi cho ñeán caû chính mình cuõng nhö khuyeân ñöôïc ngöôøi khaùc sieâng naêng tu phaùp haïnh tuøy phaùp, trôû neân hoøa kính laøm haïnh tuøy phaùp... Nhöng chaúng thaáy coù ngöôøi khaùc coù ñuû tònh tín v.v..., maø vui möøng khen ngôïi. Ñoù goïi laø thaønh töïu möôøi saùu phaùp OÂ-ba-saùch-ca lôïi mình, lôïi ngöôøi nhöng khoâng lôïi ích roäng khaép. Hoûi: Coù vieäc thaønh töïu hai möôi boán phaùp OÂ-ba-saùch-ca hay ñöôïc lôïi mình, lôïi ngöôøi vaø ích lôïi roäng khaép. Hai möôi boán phaùp aáy nhö theá naøo? Ñaùp: Nghóa laø coù OÂ-ba-saùch-ca nhö tröôùc vöøa noùi, töï mình coù ñuû tònh tín, cuõng khuyeân ñöôïc ngöôøi khaùc coù ñuû tònh tín. Roäng noùi cho ñeán töï mình vaø cuõng khuyeân ñöôïc ngöôøi khaùc sieâng naêng tu phaùp haïnh tuøy phaùp, trôû thaønh hoøa kính laøm haïnh tuøy phaùp. Vaø laïi coù theå thaáy ñöôïc ngöôøi khaùc laøm nhö theá thì vui möøng khen ngôïi thaùn phuïc... Ñoù laø hai möôi boán phaùp OÂ-ba-saùch-ca lôïi mình, lôïi ngöôøi vaø coù ích lôïi roäng khaép. Hoûi: Coù vieäc taïo thaønh möôøi phaùp, khi cheát roài thì ñoïa vaøo ñöôøng döõ, sinh trong ñòa nguïc. Möôøi phaùp ñoù laø gì? Ñaùp: Goàm coù: 1. Gieát haïi. 2. Troäm cöôùp. 3. Daâm duïc taø haïnh. 4. Noùi doái. 5. Noùi lôøi ly giaùn. 6. Noùi lôøi hung döõ. 7. Noùi lôøi loän xoän caáu ueá.

8. Tham duïc. 9. Giaän döõ. 10. Taø kieán. Neáu ai gaây taïo möôøi ñieàu loãi ñoù thì khi cheát roài phaûi bò ñoïa vaøo caùc ñöôøng döõ, sinh trong ñòa nguïc. Hoûi: Coù vieäc thaønh töïu möôøi phaùp khi maïng chung seõ ñöôïc sinh leân coõi thieän, soáng ôû cung trôøi. Möôøi phaùp ñoù laø gì? Ñaùp: Goàm coù: 1. Khoâng gieát haïi. 2. Khoâng troäm caép. 3. Khoâng daâm duïc taø haïnh. 4. Khoâng noùi doái. 5. Khoâng noùi lôøi ly giaùn. 6. Khoâng noùi lôøi hung döõ. 7. Khoâng noùi lôøi loän xoän caáu ueá. 8. Khoâng tham duïc. 9. Khoâng giaän döõ. 10. Chaùnh kieán. Neáu ai thaønh töïu ñöôïc möôøi phaùp ñoù thì khi maïng chung seõ ñöôïc sinh leân coõi thieän, soáng ôû thieân cung. Hoûi: Coù vieäc taïo thaønh hai möôi phaùp, khi cheát roài phaûi bò ñoïa vaøo caùc ñöôøng döõ, sinh trong ñòa nguïc. Hai möôi phaùp ñoù laø gì? Ñaùp: Nghóa laø töï mình saùt sinh gieát haïi laïi coøn khuyeân ruû ngöôøi khaùc gieát haïi. Roäng noùi cho ñeán töï mình khôûi sinh taø kieán vaø khuyeân ruû ngöôøi khaùc khôûi sinh taø kieán. Khi cheát roài phaûi bò ñoïa vaøo caùc ñöôøng döõ, ôû trong ñòa nguïc. Hoûi: Coù vieäc taïo thaønh hai möôi phaùp khi maïng chung seõ ñöôïc sinh leân coõi thieän, soáng ôû thieân cung. Hai möôi phaùp ñoù laø gì? Ñaùp: Nghóa laø töï mình khoâng gieát haïi, khuyeân baûo ñöôïc ngöôøi khaùc khoâng gieát haïi. Roäng noùi cho ñeán töï mình khôûi chính kieán vaø khuyeân baûo ñöôïc ngöôøi khaùc khôûi chính kieán. Neáu ai thaønh töïu ñöôïc hai möôi phaùp naøy thì khi maïng chung seõ ñöôïc sinh leân coõi thieän, soáng ôû thieân cung. Hoûi: Coù vieäc taïo thaønh ba möôi phaùp, khi cheát roài phaûi bò ñoïa vaøo caùc ñöôøng döõ, sinh trong ñòa nguïc. Ba möôi phaùp ñoù laø gì? Ñaùp: Nghóa laø töï chính mình khoâng töø boû gieát haïi, laïi khuyeân ruû ngöôøi khaùc gieát haïi vaø thaáy ngöôøi khaùc gieát haïi thì vui möøng khen ngôïi thaùn phuïc. Roäng noùi cho ñeán töï mình khôûi taø kieán, khuyeân ruû ngöôøi khaùc khôûi taø kieán cuõng nhö thaáy ngöôøi khaùc khôûi taø kieán thì khen

ngôïi

SOÁ 1537 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA PHAÙP UAÅN TUÙC - Quyeån 1 339

thaùn phuïc. Neáu ai laøm ba möôi vieäc xaáu ñoù thì khi cheát roài seõ phaûi bò ñoïa vaøo caùc ñöôøng döõ, sinh trong ñòa nguïc. Hoûi: Coù vieäc taïo thaønh ba möôi phaùp, khi maïng chung seõ ñöôïc sinh leân caùc coõi thieän, ôû choán thieân cung. Ba möôi phaùp ñoù laø gì? Ñaùp: Nghóa laø töï mình khoâng gieát haïi, laïi khuyeân ñöôïc ngöôøi khaùc khoâng gieát haïi vaø thaáy ngöôøi khaùc töø boû gieát haïi thì vui möøng khen phuïc. Roäng noùi cho ñeán töï mình khôûi chaùnh kieán, khuyeân ñöôïc ngöôøi khaùc khôûi chaùnh kieán cuõng nhö thaáy ngöôøi khaùc khôûi chaùnh kieán thì vui möøng khen ngôïi thaùn phuïc. Neáu ai laøm ñöôïc ba möôi ñieàu ñoù thì khi maïng chung seõ ñöôïc sinh leân caùc coõi thieän, ôû choán thieân cung. Hoûi: Coù vieäc taïo thaønh boán möôi phaùp, khi cheát roài seõ phaûi bò ñoïa vaøo caùc ñöôøng döõ, sinh vaøo ñòa nguïc. Boán möôi phaùp ñoù laø gì? Ñaùp: Nghóa laø töï mình gieát haïi, khuyeân ruû ngöôøi khaùc gieát haïi, thaáy ngöôøi khaùc gieát haïi maø vui möøng uûy duï vaø laïi taùn döông khen ngôïi ñeà cao vieäc gieát haïi... Roäng noùi cho ñeán töï mình khôûi taø kieán, khuyeân ruû ngöôøi khôûi taø kieán, thaáy vieäc khôûi taø kieán thì vui möøng uûy duï vaø taùn döông ca tuïng ñeà cao vieäc khôûi taø kieán. Neáu ai gaây taïo boán möôi vieäc loãi ñoù thì khi cheát roài seõ phaûi bò ñoïa vaøo caùc ñöôøng döõ, ôû trong ñòa nguïc. Hoûi: Coù vieäc thaønh töïu boán möôi phaùp, khi maïng chung seõ ñöôïc sinh leân caùc coõi thieän, ôû choán thieân cung. Boán möôi phaùp aáy laø gì? Ñaùp: Töùc laø chính mình khoâng gieát haïi, khuyeân ngöôøi khaùc khoâng gieát haïi, thaáy vieäc khoâng gieát haïi thì vui möøng khen ngôïi vaø taùn döông ca tuïng ñeà cao vieäc khoâng neân gieát haïi... Roäng noùi cho ñeán vieäc töï mình khôûi chaùnh kieán, khuyeân ñöôïc ngöôøi khôûi chaùnh kieán, thaáy vieäc khôûi chaùnh kieán thì vui möøng khen phuïc vaø laïi taùn döông ca tuïng ñeà cao vieäc khôûi chaùnh kieán. Neáu ai thaønh töïu ñöôïc boán möôi phaùp aáy thì khi maïng chung seõ ñöôïc sinh leân coõi thieän, sinh trong caùc coõi trôøi. Caùc OÂ-ba-saùch-ca coù naêm hoïc xöù. Naêm ñieàu gì? 1. Cho ñeán luùc cheát, luoân xa lìa vieät gieát haïi. 2. Cho ñeán luùc cheát, luoân töø boû troäm cöôùp. 3. Cho ñeán luùc cheát, luoân töø boû duïc taø haïnh. 4. Cho ñeán luùc cheát, luoân töø boû noùi doái. 5. Cho ñeán luùc cheát, luoân töø boû uoáng röôïu, phoùng daät. Ñoù laø naêm ñieàu. 1. Hoïc xöù thöù nhaát: Nay ôû trong phaàn thöù nhaát vì sao laïi goïi laø hay saùt sinh gieát haïi? Nhö Theá Toân coù noùi keû hay gieát haïi, ñoái vôùi caùc loaøi höõu tình, chuùng sinh thuoäc loaïi ñaëc bieät maø khoâng bieát xaáu hoå, khoâng heà thöông xoùt. Döôùi cho ñeán loaøi Quaán-ña-tyû, Taát-laïc-ca cuõng khoâng khoûi

SOÁ 1537 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA PHAÙP UAÅN TUÙC - Quyeån 1 340

bò gieát haïi, neân goïi laø keû hay gieát haïi. Vôùi nhöõng ñieàu kieän gì thì goïi laø coù gieát haïi? Töùc laø ñoái vôùi vieäc gieát haïi khoâng heà ngaùn sôï tai hoïa, nhôøm tôûm chuøn tay, khoâng bao giôø muoán töø boû, thích soáng trong ñoù, hoaøn thaønh caùch thöùc gieát haïi. Ñoù goïi laø keû coù (öa) gieát haïi. Baïo aùc laø sao? Töùc laø gom chöùa ñuû caùc thöù cung teân dao gaäy..., taát caû caùc khí cuï gieát

haïi. Baøn tay maùu laø sao? Nghóa laø nhöõng keû gieát moå deâ, gaø, heo, baét chim, baét caù, thôi saên, troäm cöôùp, keû ñaàu soû, keû laøm nem chaû, keû yeám long maïch, chuùa nguïc, naáu thòt choù, keû giaêng löôùi ñaët baãy v.v..., ñoù goïi laø baøn tay maùu. Vì sao caùc thöù ñoù laïi goïi laø baøn tay maùu? Nghóa laø nhöõng ngöôøi keå treân duø coù taém röûa nhieàu laàn, thoa xöùc daàu thôm, maëc quaàn aùo saïch ñeïp, ñaàu ñoäi muõ, caøi hoa treân toùc vaø ñeo ñuû ñoà trang söùc quyù giaù nhöng vaãn goïi laø baøn tay maùu. Vì sao? Vì haïng naøy ñoái vôùi caùc vieäc taøn baïo ñoäc aùc khoâng heà chaùn tôûm, khoâng muoán töø boû, khieán caùc loaøi höõu tình ñang lôùn leân sinh ra, coù bao nhieâu maùu tích tuï töø laâu ñeàu phaûi chaûy ra, neân goïi laø baøn tay maùu. Nhöõng ñieàu gì maø goïi laø ñam meâ gieát haïi? Nghóa laø ñoái vôùi chuùng sinh chæ laøm haïi chöù khoâng gieát cheát, hoaëc laøm haïi roài gieát luoân. Coù haïi maø khoâng gieát, laø duøng moïi thöù cung teân dao gaäy, ñuû caùc ñoà duøng ñeå gieát haïi, ñem böùc ngaët gaây ñau khoå cho chuùng sinh, nhöng khoâng gieát cheát. Laøm haïi roài gieát cheát, laø duøng moïi thöù cung teân dao gaäy, ñuû caùc thöù ñoà gieát haïi, ñem haønh haï ñau ñôùn roài sau ñoù gieát cheát. Taát caû nhö theá goïi laø ham thích meâ ñaém vieäc gieát haïi. Nhöõng gì maø goïi laø ñoái vôùi caùc loaøi höõu tình, chuùng sinh ñaëc bieät maø khoâng heà bieát xaáu hoå thöông xoùt? Vaû laïi, luaän xeùt veà loaïi chuùng sinh ñaëc bieät thì coù nhieàu thöù khaùc nhau. Neáu laø keû phaøm phu dò sinh thì goïi laø chuùng sinh, coøn haøng ñeä töû cuûa Phaät thì goïi laø loaïi cao quyù. Laïi coù loaøi höõu tình coù tham saân si thì goïi laø chuùng sinh, coøn nhöõng loaøi höõu tình naøo ñaõ töø boû tham saân si thì goïi laø loaïi cao quyù. Laïi coù höõu tình coù aùi coù chaáp thì goïi laø chuùng sinh, coøn caùc höõu tình lìa aùi lìa chaáp thì goïi laø loaøi cao quyù. Laïi coù höõu tình coù thuaän khoâng traùi vôùi loãi laàm thì goïi laø chuùng sinh, coøn höõu tình naøo khoâng thuaän coù traùi vôùi loãi laàm thì goïi laø cao quyù. Laïi coù höõu tình khoâng thoâng minh trí tueä maø coù voâ minh thì goïi laø chuùng sinh, coøn höõu tình naøo coù trí saùng suoát thì goïi laø haøng cao quyù. Laïi coù loaøi höõu tình chöa töø boû tham duïc thì goïi laø chuùng sinh, loaøi

höõu tình naøo ñaõ töø boû tham duïc thì goïi laø haøng cao quyù. Loaøi höõu tình naøo chöa lìa tham duïc vaø khoâng phaûi laø ñeä töû Phaät thì goïi laø chuùng sinh, coøn ai lìa boû tham duïc vaø laø ñeä töû Phaät thì goïi laø haøng cao quyù. Nay nghóa ôû ñaây thì neáu laø nhöõng phaøm phu dò sinh thì goïi laø chuùng sinh, coøn ñeä töû cuûa Ñöùc Theá Toân thì goïi laø haøng cao quyù. Nguyeân do vì sao? Laø vì “cao quyù” coù nghóa laø Nieát-baøn, ngöôøi ñoù coù theå nhaän ñöôïc söï thaønh töïu laø ñoäc chöùng (töï chöùng), neân goïi laø haøng cao quyù. Nhö coù tuïng: Khaép tuøy thuaän theá gian, Voøng quanh caùc thoân aáp, Muoán tìm keû hôn ta, Khoâng chöùng, khoâng nöông nhôø. Vôùi nghóa trong naøy, neáu caùc loaøi phaøm phu dò sinh thì goïi laø chuùng sinh, coøn nhöõng ñeä töû cuûa Theá Toân thì goïi laø haøng cao quyù. Ñoái vôùi haøng cao quyù thì caùc loaøi höõu tình chuùng sinh phaûi neân xaáu hoå vaø thöông xoùt. Nhöng trong ñoù laïi khoâng heà bieát xaáu hoå theïn thuøng, khoâng thöông xoùt tieác nhôù..., neân noùi caùc loaøi höõu tình chuùng sinh

khoâng heà bieát xaáu hoå thöông xoùt ñoái vôùi haøng cao quyù. Theá naøo laø döôùi cho ñeán loaøi Quaán-ña-tyû, Taát-laïc-ca ñeàu khoâng traùnh khoûi bò gieát? Noùi Quaán-ña-tyû, nghóa laø loaøi muoãi vaø ve v.v..., caùc loaøi coân truøng beù nhoû. Coøn Taát-laïc-ca laø loaøi kieán con. Döôùi ñeán haøng chuùng sinh raát beù nhoû ñeàu khôûi loøng aùc ñoäc muoán gieát haïi. Theá neân goïi laø ngöôøi hay gieát haïi. ÔÛ trong naøy sinh laø sao, saùt laø gì? Gieát haïi vaø nhöõng gì thì goïi laø töø boû söï gieát haïi maø noùi laø cho ñeán cheát cuõng luoân töø boû gieát haïi, laø baøi hoïc thöù nhaát cuûa OÂ-ba-saùch-ca? Sôû dó noùi laø sinh, laø caùc chuùng sinh coù töôûng chuùng sinh, hoaëc loaøi höõu tình coù töôûng höõu tình, hoaëc coù maïng soáng coù töôûng maïng soáng, hoaëc caùc thöù ñöôïc nuoâi döôõng coù töôûng nuoâi döôõng, hoaëc Boå-ñaëc-giaø-la coù töôûng Boå-ñaëc-giaø-la... Thì goïi ñoù laø sinh (söï soáng). Noùi saùt sinh nghóa laø ñoái vôùi chuùng sinh thì khôûi töôûng chuùng sinh, ñoái vôùi höõu tình thì khôûi töôûng höõu tình, ñoái vôùi caùc maïng soáng thì khôûi töôûng maïng soáng, ñoái vôùi caùc thöù ñöôïc nuoâi döôõng thì khôûi töôûng nuoâi döôõng, ñoái vôùi Boå-ñaëc-giaø-la thì khôûi töôûng Boå-ñaëc-giaø-la. Laïi khôûi leân caùc thöù taâm aùc ñoäc, taâm baát thieän, taâm gaây toån haïi, taâm gieát cheát ngay hieän tieàn. Y vaøo caùc nghieäp nhö theá, gia haïnh nhö theá, suy nghó nhö theá, söï sieâng naêng nhö theá, söï maïnh meõ nhö theá ñeå gieát haïi chuùng sinh, cho neân coù yù nghó ñoaïn döùt maïng soáng. Do caùc vieäc nhö theá neân goïi laø saùt

sinh. Töùc laø caùc OÂ-ba-saùch-ca nhö tröôùc vöøa noùi, ñoái vôùi söï gieát haïi saùt sinh naøy, gioûi kheùo leùo suy nghó tuyeån choïn, chaùn gheùt lìa boû, ngaên caám, thoâi döùt, nghæ ngôi, gìn giöõ, khoâng laøm, khoâng gaây taïo, khoâng vi phaïm, buoâng boû, ngaên laáp, khoâng choáng cöï, khoâng traùi nghòch, khoâng traùi, khoâng vöôït boû. Ñoù goïi laø lìa boû gieát haïi. Theá neân cho ñeán cheát cuõng luoân lìa boû gieát haïi, laø baøi hoïc thöù nhaát cuûa OÂ-ba-saùch-ca. 2. Hoïc xöù thöù hai: Vì sao laïi goïi laø chaúng cho maø laáy? Nhö Ñöùc Theá Toân coù noùi: Coù vieäc troäm cöôùp (chaúng cho maø laáy) aáy laø, hoaëc ôû trong thaønh aáp, hoaëc ôû nôi A-luyeän-nhaõ, maø coù taâm cöôùp giöït troäm laáy caùc thöù vaät chaúng cho vaø khoâng heà muoán töø boû vieäc troäm cöôùp. Ñoù goïi laø chaúng cho maø laáy. Nhö theá naøo laø chaúng cho maø laáy? Nghóa laø ñoái vôùi vieäc chaúng cho maø laáy thì khoâng heà chaùn sôï haäu quaû tai haïi, cuõng khoâng muoán lìa boû, maø luoân muoán soáng trong ñoù, muoán hoaøn thaønh gioûi caùc kyõ thuaät troäm cöôùp. Ñoù goïi laø chaúng cho maø laáy. Theá naøo laø trong thaønh aáp? Nghóa laø ôû chung quanh coù töôøng raøo bao kín. Theá naøo laø A-luyeän-nhaõ? Nghóa laø chung quanh khoâng coù thaønh quaùch töôøng raøo bao kín. Chaúng cho laø sao? Nghóa laø ngöôøi khaùc giöõ gìn chaúng buoâng boû cho, khoâng ban taëng hieán bieáu, khoâng boá thí, phaùt cho. Nhöõng gì goïi laø vaät? Töùc laø moïi thöù cuûa caûi tieàn baïc, caùc thöù vaät duïng trong cuoäc soáng haèng ngaøy maø ngöôøi khaùc giöõ gìn, coá yù laáy hay voâ yù laáy, thì ñeàu goïi laø vaät khoâng cho maø laáy. Theá naøo laø coù taâm troäm cöôùp maø laáy, khoâng coù yù töø boû troäm cöôùp? Töùc laø nhö ñaõ noùi, nhöõng vaät khoâng cho maø vaãn laáy. OÂm loøng giaëc cöôùp maø laáy, khoâng heà coù yù

töø boû hay khoâng muoán laáy. Nhö theá laø vaät khoâng cho maø laáy, vôùi taâm troäm cöôùp maø laáy chöù khoâng heà coù yù töø boû, chaúng muoán laáy. Chaúng cho maø laáy, ôû trong naøy, theá naøo laø chaúng cho, theá naøo laø chaúng cho maø laáy? Theá naøo laø töø boû vieäc chaúng cho maø laáy, maø noùi laø cho ñeán luùc cheát luoân töø boû vieäc troäm cöôùp (chaúng cho maø laáy)? Ñoù laø baøi hoïc thöù hai cuûa OÂ-ba-saùch-ca? Noùi chaúng cho, nghóa laø ngöôøi khaùc coá yù hay khoâng coá yù giöõ gìn, taát caû nhöõng cuûa caûi tieàn baïc sinh soáng haèng ngaøy, khoâng heà buoâng boû, khoâng heà ban taëng boá thí phaùt cho, thì goïi laø chaúng cho. Chaúng cho maø laáy, laø ñoái vôùi tieàn cuûa vaät duïng cuûa ngöôøi khaùc

ñaùng giöõ vaø coù yù giöõ gìn chaúng cho. Nhöng mình laïi khôûi taâm aùc ñoäc, taâm chaúng thieän, taâm troäm cöôùp chieám ñoaït, taâm muoán giöõ laáy ngay laäp töùc. Y vaøo caùc nghieäp nhö theá, gia haïnh nhö theá, sieâng naêng nhö theá, söï sieâng naêng döõ daèn maïnh meõ nhö theá, vôùi cöûa ngoõ ñöôøng loái nhö theá..., ñoái vôùi tieàn baïc saûn vaät cuûa ngöôøi khaùc ñang giöõ maø meâ ñaém ham muoán, chieám ñoaït, cöôùp giöït ñem noù ñi choã khaùc. Do caùc vieäc nhö theá neân goïi laø chaúng cho maø laáy. Coøn nhöõng OÂ-ba-saùch-ca nhö tröôùc noùi thì ñoái vôùi vieäc troäm cöôùp (chaúng cho maø laáy) laïi kheùo suy nghó, choïn löïa, chaùn sôï, gheâ tôûm, töø boû, caám ngaên, gìn giöõ kieàm cheá, khoâng laøm, khoâng muoán laøm, khoâng nghòch, khoâng traùi khoâng vöôït boû lôøi daïy baûo toát. Ñoù goïi laø töø boû vieäc chaúng cho maø laáy. Cho neân noùi: Cho ñeán luùc cheát luoân töø boû vieäc chaúng cho maø laáy (troäm cöôùp). Ñaây laø baøi hoïc thöù hai cuûa OÂ-ba-saùch-ca. 3. Hoïc xöù thöù ba: Vì sao goïi laø duïc taø haïnh? Nhö Ñöùc Theá Toân noùi: Ngöôøi coù taùnh duïc taø haïnh, nghóa laø ñoái vôùi con caùi vaø vôï cuûa ngöôøi khaùc, hoï ñöôïc giöõ gìn chaêm nom bôûi cha meï, anh em, chò em, coâ caäu, baø con doøng hoï che chôû, coù ngaên caûn traùch phaït, hoaëc caám ñoaùn tröøng phaït ñuû chuyeän..., vieäc nhoû beù nhö trao caønh hoa, caùi traâm hay bím toùc ñeå laøm tin v.v..., töø caùc loaïi nhö theá khôûi leân caùc phieàn naõo veà daâm duïc maø ruû reâ duï doã vaø cöôõng böùc ngöôøi aáy cuøng laøm vieäc baát chính, cuõng khoâng coù yù töø boû vieäc taø haïnh ñoù, neân goïi laø daâm duïc taø haïnh. Nhöõng gì goïi laø coù daâm duïc taø haïnh? Nghóa laø ñoái vôùi vieäc tình duïc taø haïnh khoâng heà ngaùn sôï haäu quaû tai haïi, khoâng heà coù yù xa lìa töø boû, maø luoân soáng trong ñoù vaø hoaøn thaønh gioûi kyõ thuaät veà duïc taø haïnh. Nhö theá goïi laø ngöôøi coù duïc taø haïnh. Con gaùi cuûa ngöôøi khaùc, coù baûy loaïi vôï: 1. Vôï trao nöôùc. 2. Vôï tieàn haøng hoùa. 3. Vôï do lính cöôùp. 4. Vôï do tình yeâu. 5. Vôï do söï aên maëc. 6. Vôï cuøng soáng. 7. Vôï qua ñöôøng. - Vôï trao nöôùc, laø cha meï cuûa coâ gaùi trao nöôùc cho ngöôøi con trai, laáy coâ gaùi veà laøm vôï, veà laøm chuû gia ñình. - Vôï tieàn vaø haøng hoùa, nghóa laø ñaøn oâng duøng ít hay nhieàu tieàn baïc cuûa caûi ñem ñoåi laáy coâ gaùi veà laøm vôï. - Vôï do lính cöôùp, laø coù nhieàu ñaøn oâng nhaân ñem quaân ñaùnh phaù

nöôùc khaùc roài cöôùp laáy caùc coâ gaùi ñem veà laøm vôï mình. Hoaëc laø vua quan, nhaân ñaùnh phaù nöôùc khaùc cöôùp laáy nhöõng vaät mình öa thích, coøn thì boû laïi vaø nhöõng ngöôøi ñaøn oâng aáy duøng söùc maïnh baét caùc coâ gaùi ñem veà laøm vôï v.v... - Vôï do tình yeâu, laø coù nhöõng coâ gaùi ñoái vôùi chaøng trai tin yeâu meán thích, nguyeän veà laøm vôï. - Vôï do aên maëc, laø coù nhöõng coâ gaùi ñoái vôùi nhaø chaøng trai vì vieäc aên maëc maø xin ñeán laøm vôï. - Vôï töï nguyeän, laø coù nhöõng coâ gaùi ñeán nhaø chaøng trai, goïi chaøng trai ra baûo: “Naøy hôõi chaøng ôi, thieáp xin ñem taám thaân naøy giao troïn cho chaøng. Chaøng vaø thieáp coù gì thì ñeàu chung laø moät, nöông nhau cuøng soáng cho ñeán ñaàu baïc raêng long, vaø con chaùu ñoâng vaày, khi cheát roài seõ coù ngöôøi noái nghieäp, cuùng kieán khoùi nhang...”. - Vôï qua ñöôøng (thoaùng choác), laø coù nhöõng coâ gaùi meán thích chaøng trai maø taïm thôøi laøm vôï. Trong vieäc chaêm nom giöõ gìn, do baø meï coù coâ gaùi maø cha chaúng may bò ñieân cuoàng hoaëc loøng ñang bò roái raém lo aâu saàu khoå, hoaëc ñaõ ñi xuaát gia, hoaëc ñaõ ñi xa hay laån troán, hoaëc ñaõ cheát thì ngöôøi meï moät mình ôû laïi nuoâi naáng chaêm nom con. Thöôøng baûo con: “Khi muoán laøm gì phaûi cho meï bieát tröôùc roài sau haõy laøm”. Ñoù goïi laø do meï chaêm nom giöõ gìn. Con do cha chaêm nom gìn giöõ, laø coâ gaùi naøy coù meï ñieân cuoàng hoaëc taâm trí roái loaïn, roäng noùi cho ñeán cheát ñi. Thì ngöôøi cha moät mình phaûi nuoâi naáng chaêm soùc con caùi..., cuõng noùi nhöõng lôøi chaân thaønh nhö theá..., ñoù laø do cha chaêm nom che chôû. Do anh em chaêm nom, laø coù coâ gaùi maø cha meï hoaëc ñieân cuoàng roái trí, cho ñeán hoaëc ñaõ cheát caû, thì anh em baûo boïc laãn nhau, chaêm nom che chôû. Rieâng daën doø: Khi muoán laøm gì, em phaûi cho anh chò bieát tröôùc roài sau môùi laøm. Ñoù laø do anh em gìn giöõ. Do chò em chaêm nom, laø coù nhöõng coâ gaùi maø cha meï hoaëc ñieân cuoàng, hoaëc ñeàu cheát caû roài, chò em ñuøm boïc chaêm soùc nhau, cuõng khuyeân baûo daën boø nhö tröôùc. Do coâ caäu chaêm soùc chôû che, laø coù coâ gaùi maø choàng ñaõ ñieân cuoàng roái trí hay ñaõ cheát, neân ñeán nöông nhôø ôû nhaø cuûa coâ hay caäu. Coâ caäu cuõng khuyeân con chôù quaù lo buoàn, haõy neân an taâm vui soáng, taát caû moïi thöù aên maëc ta chu caáp ñaày ñuû, ta xem con khoâng khaùc gì con ruoät ta. Coâ caäu caáp döôõng ñaày ñuû, chaêm nom che chôû vaø cuõng daën doø: Coù muoán laøm gì haõy cho coâ caäu bieát tröôùc roài sau haõy laøm.

SOÁ 1537 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA PHAÙP UAÅN TUÙC - Quyeån 1 345

Do baø con chaêm soùc, laø coù coâ gaùi tröø meï vaø choàng ra thì nhöõng ngöôøi khaùc doøng hoï thaân toäc ñeàu goïi laø baø con. Maø coâ gaùi naøy ñöôïc nhöõng ngöôøi baø con aáy chaêm soùc che chôû, neân goïi laø do baø con ñuøm boïc chaêm nom. Do doøng hoï chaêm nom saên soùc, laø coâ gaùi naøy tröø cha anh v.v..., thì nhöõng ngöôøi khaùc cuøng doøng hoï ñeàu goïi laø baø con trong hoï haøng. Coâ gaùi naøy laïi ñöôïc baø con trong hoï haøng troâng nom. Neân goïi laø do baø con hoï haøng trong doøng hoï troâng nom chaêm soùc. Noùi coù hình phaït, laø coù coâ gaùi khoâng coøn baø con quyeán thuoäc, laïi cuõng khoâng phaûi laø daâm nöõ (gaùi baùn hoa), neáu coù vieäc cöôõng böùc nhuïc nhaõ, bò chuû bieát ñöôïc hoaëc gieát ñi, hay

cuøm troùi giam nhoát, hoaëc bò ñuoåi ñi hay cöôùp ñoaït tieàn baïc cuûa caûi..., thì goïi laø coù hình phaït. Noùi coù ngaên trôû, laø coù coâ gaùi thaân ôû choã heøn haï thaáp keùm, tuy khoâng coù baø con nhöng laïi coù ngöôøi chuû ngaên caûn, neân goïi laø coù ngaên trôû. Neáu coù söï cöôõng böùc laøm nhuïc ôû choã nöông nhôø thì lieàn bò theâm nhieàu hình phaït, neân goïi laø coù ngaên caám hình phaït ñuû ñieàu. Laïi nhö treân vöøa noùi, taát caû caùc coâ gaùi tuøy theo choã nöông nhôø ôû ñaäu ñeàu bò ngaên trôû vaø traùch phaït. Laø nguyeân côù vì sao? Laø vì nhöõng ngöôøi nöõ do luaät phaùp coù quy ñònh raøng buoäc ngaên caám, neáu ai laøm vieäc phi leã, traùi thuaàn phong myõ tuïc thì lieàn bò gieát cheát hay cuøm troùi giam caàm, hoaëc töôùc ñoaït tieàn baïc cuûa caûi, hoaëc bò ñuoåi xoâ laøm nhuïc... Taát caû ñeàu goïi laø coù ngaên caûn hình phaït ñuû ñieàu. Vì sao noùi töø vieäc nhoû beù nhö trao caønh hoa bím toùc ñeå laøm tin? Nghóa laø coù coâ gaùi ñaõ nhaän ñöôïc cuûa chaøng trai caønh hoa hoaëc loïn toùc, hoaëc caùc chuoãi ngoïc, hoaëc höông thoa, höông boät hoaëc moät vaät gì khaùc ñeå laøm tin. Vì sao goïi laø caùc loaïi nhö theá v.v...? Nghóa laø caùc chaøng trai, caùc Baùn traïch ca, nhöõng ngöôøi tu phaïm haïnh. Vì sao goïi laø ngöôøi tu phaïm haïnh? Töùc laø caùc Bí-soâ Ni, nhöõng ngöôøi tín nöõ sieâng hoïc chaùnh phaùp, vaø nhöõng OÂ-ba-saùch-ca (cö só nöõ), nhöõng ngöôøi nöõ xuaát gia, ngoaïi ñaïo, döôùi cho ñeán nhöõng ngöôøi nöõ taïi gia tu khoå haïnh. Nghóa laø coù chaøng trai töï yù muoán traû töï do cho vôï mình neân baûo: “Naøy baïn hieàn, töø nay coâ ñöôïc töï do töï taïi maø tu caùc phaïm haïnh”. Coâ naøy lieàn nghe lôøi maø thoï trì giaùo phaùp vaø tu khoå haïnh khoâng heà löôøi treã. Theá naøo laø khôûi phieàn naõo duïc tình, roäng noùi cho ñeán khoâng töø boû caùc haïnh taø duïc? Nghóa laø khôûi loøng duïc ôû coõi Duïc ngay hieän taïi. Ñoái vôùi caùc vieäc baát chaùnh khoâng neân laøm maø môøi goïi duï doã, cöôõng eùp baét

ngöôøi ta cuøng laøm vieäc taø duïc maø chaúng nhaøm chaùn, töø boû. Theá neân goïi laø daâm duïc taø haïnh, thì ôû trong ñoù daâm duïc laø sao, duïc taø haïnh laø sao, töø boû duïc taø haïnh laø sao maø noùi laø cho ñeán luùc cheát, luoân luoân töø boû daâm duïc taø haïnh. Ñaây laø hoïc xöù thöù ba cuûa OÂ-ba-saùch-ca? Noùi laø duïc, töùc laø ham thích duïc tình veà caûnh tình duïc, hoaëc vieäc thöïc haønh tình duïc. Duïc taø haïnh laø nhö treân vöøa noùi, nhöõng vieäc baát chaùnh khoâng neân laøm maø taïm thôøi laøm vieäc giao hoan. Ngay nhö caû vôï cuûa mình maø khoâng phaûi phaàn, khoâng hôïp leã, khoâng ñuùng nôi ñuùng luùc cuõng ñeàu goïi laø duïc taø haïnh. Coøn nhöõng OÂ-ba-saùch-ca nhö tröôùc vöøa noùi, ñoái vôùi duïc taø haïnh laïi hay kheùo leùo suy nghó, choïn löïa nhaøm chaùn vaø töø boû hoaëc ngaên caám, giöõ gìn, kieàm cheá, khoâng laøm, khoâng gaây taïo, khoâng vi phaïm, luoân buoâng boû, ngaên laáp, khoâng choáng khoâng nghòch, khoâng ñi ngöôïc laïi hoaëc vöôït boû caùc ñieàu raên caám. Nhö theá goïi laø töø boû duïc taø haïnh. Cho neân noùi laø cho ñeán luùc cheát luoân töø boû duïc taø haïnh, laø baøi hoïc thöù ba cuûa OÂ-ba-saùch-ca. 4. Hoïc xöù thöù tö: Vì sao goïi laø khoâng noùi doái? Nhö Ñöùc Theá Toân coù noùi: Coù vieäc noùi doái, hoaëc khi ñoái vôùi ngöôøi coâng baèng chaùnh tröïc, hoaëc ñoái vôùi ñaïi chuùng (nhoùm ñoâng ngöôøi), hoaëc ñoái vôùi nhaø vua,

hoaëc ñoái vôùi keû naém giöõ phaùp luaät coâng lyù (quan toøa), hoaëc ñoái vôùi baø con doøng hoï..., khi coù vieäc tra xeùt, tìm hieåu cuøng hoûi: Naøy chaøng trai kia, anh bieát gì thì noùi naáy, khoâng bieát thì ñöøng noùi baäy, thaáy sao thì noùi vaäy, khoâng thaáy chôù noùi caøn. Khi ngöôøi aáy ñöôïc hoûi xong thì khoâng bieát maø noùi bieát, chuyeän bieát thì baûo khoâng bieát, chuyeän thaáy noùi chaúng thaáy, chuyeän chaúng thaáy thì baûo laø thaáy. Ngöôøi aáy noùi theá laø vì mình, vì ngöôøi khaùc hoaëc vì danh lôïi, neân ñem vieäc thaáy bieát thöïc söï maø noùi doái, cuõng khoâng coù yù töø boû vieäc noùi doái. Ñoù goïi laø lôøi doái traù. Theá naøo laø coù noùi doái traù? Nghóa laø ñoái vôùi vieäc noùi doái khoâng sôï haäu quaû tai haïi, khoâng heà coù yù töø boû, luoân muoán soáng trong ñoù vaø hoaøn thaønh gioûi kyõ thuaät noùi doái. Ñoù goïi laø noùi doái. Theá naøo laø ñoái vôùi vieäc coâng baèng chaùnh tröïc? Coâng baèng chaùnh tröïc coù ba loaïi: 1. Coâng baèng chaùnh tröïc ôû noâng thoân. 2. Coâng baèng chaùnh tröïc ôû thaønh thò. 3. Coâng baèng chaùnh tröïc quoác gia. Caùc vò coâng baèng chaùnh tröïc ñoù cuøng tuï hoïp nhau laïi vaø ñoàng thôøi cuøng hoûi kieåm ñieåm tìm hieåu. Theá naøo laø ñoái vôùi ñaïi chuùng (nhoùm ñoâng ngöôøi)? Ñaïi chuùng coù

boán loaïi: 1. Saùt-ñeá-lôïi. 2. Baø-la-moân. 3. Cö só. 4. Sa-moân. Caùc nhoùm ñaïi chuùng aáy cuøng nhau tuï hoïp ñoàng thôøi tra hoûi tìm hieåu. Theá naøo laø ñoái vôùi nhaø vua? Nghóa laø caùc baäc vua chuùa, caùc quan teå töôùng phuï chính khaùc, caùc boä vuï coâng lyù. Caùc baäc aáy hoaëc cuõng coù khi hoäi hoïp cuøng tra hoûi. Theá naøo laø ñoái vôùi nhaø naém giöõ coâng lyù phaùp luaät? Nghóa laø ngöôøi naøy raønh luaät phaùp vaø cöùng raén ngay thaúng trong vieäc xeùt ñoaùn. Haïng ngöôøi naøy tuï hoïp laïi tröôùc maët cuøng luùc kieåm tra xeùt hoûi. Theá naøo laø ñoái vôùi baø con thaân toäc? Nghóa laø ñoái vôùi baø con thaân toäc hoäi hoïp ñoâng ñuû roài cuøng luùc kieåm tra xeùt hoûi. Theá naøo laø cuøng luùc kieåm tra xeùt hoûi? Nghóa laø hoaëc muoán coù chöùng côù, hoaëc xeùt hoûi chính ngöôøi ñoù, hoïp chuùng ñoâng ñuû cuøng löông ñònh vieäc phaûi traùi, vaø cuøng kieåm tra xeùt hoûi: “Naøy anh kia, nay ñoái tröôùc moïi ngöôøi phaûi neân trình baøy ñaày ñuû thaønh thaät caùc vieäc ñang nghi ngôø, ñoái vôùi caùc vieäc ñoù, neáu khoâng thaáy khoâng nghe thì chôù baøy veõ ñaët ñieàu noùi naêng baäy baï...”. Nhö theá goïi laø cuøng kieåm tra xeùt hoûi. Sao goïi laø khoâng bieát noùi bieát? Nghóa laø do nhó thöùc ñaõ töøng hieåu bieát roõ raøng, neân goïi laø ñaõ nghe. Nay nhó thöùc cuûa ngöôøi aáy chaúng hieåu bieát gì roài giaáu gieám caùc yù töôûng nhö theá, khi thaáy thích thuù neân noùi: “Toâi ñaõ nghe”. Ñoù goïi laø khoâng bieát noùi bieát. Sao goïi laø bieát maø noùi khoâng bieát? Nghóa laø nhó thöùc cuûa ngöôøi ñoù nghe bieát ñieàu naøy, goïi laø ñaõ nghe bieát. Ngöôøi naøy coù nhó thöùc neân bieát roõ raøng, nhöng khi che giaáu yù töôûng ñoù thì laáy laøm thích thuù neân noùi: “Toâi khoâng nghe bieát”. Nhö theá laø bieát maø noùi khoâng bieát. Sao goïi laø khoâng thaáy maø noùi thaáy? Nghóa laø nhaõn thöùc töøng hieåu bieát roõ raøng goïi laø ñaõ thaáy. Nhaõn thöùc ngöôøi naøy khoâng bieát roõ raøng. Nhöng anh ta thaáy thích thuù khi che giaáu yù töôûng ñoù neân noùi: “Toâi ñaõ thaáy”. Ñoù goïi laø khoâng thaáy maø

noùi thaáy. Sao goïi laø thaáy maø noùi khoâng thaáy? Nghóa laø nhaõn thöùc coù nhaän coù bieát thì goïi laø ñaõ thaáy. Ngöôøi naøy coù nhaõn thöùc thaáy bieát roõ raøng, nhöng anh ta laáy laøm thích thuù khi che giaáu söï thaät neân baûo raèng: "Toâi khoâng thaáy". Ñoù laø thaáy maø noùi khoâng thaáy. Sao goïi laø ngöôøi aáy vì mình? Nghóa laø coù moät ngöôøi chính mình ñi troäm cöôùp, bò vua baét leân hoûi: Coù phaûi nhaø ngöôi laø giaëc cöôùp chaêng?

SOÁ 1537 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA PHAÙP UAÅN TUÙC - Quyeån 1 348

Ngöôøi naøy khi nghe hoûi töï nghó thaàm: Neáu ta noùi thaät thì bò nhaø vua gieát haïi hoaëc giam caàm cuøm keïp, hoaëc bò ñuoåi ñi (ñi ñaøy) hay bò chieám ñoaït gia saûn tieàn baïc. Vaäy nay ta phaûi coá tình giaáu gieám söï thaät, cho neân bieát ñuùng nhöng phaûi noùi doái. Nghó xong lieàn taâu cuøng vua: Quaû thaät toâi khoâng heà laøm vieäc chaúng cho maø laáy bao giôø. Ñoù laø vì mình maø noùi doái. Sao goïi laø vì ngöôøi khaùc? Nghóa laø coù moät ngöôøi bieát baïn beø mình ñi troäm cöôùp. Vua keâu leân baét laøm chöùng hoûi: Nhaø ngöôi coù bieát teân naøy ñi troäm cöôùp? Ngöôøi aáy nghe hoûi lieàn nghó thaàm: Neáu traû lôøi thaät thì baïn ta seõ bò nhaø vua gieát haïi, hoaëc giam caàm cuøm keïp, hoaëc bò ñuoåi ñi hay chieám laáy gia saûn tieàn baïc. Vaäy nay ta phaûi che giaáu vieäc aáy, cho neân duø bieát ñuùng maø vaãn phaûi noùi doái. Nghó theá neân taâu cuøng vua: Toâi bieát roõ baïn toâi nhaát ñònh khoâng heà laøm vieäc chaúng cho maø laáy. Ñoù laø vì ngöôøi khaùc maø noùi doái. Sao goïi laø hoaëc vì danh lôïi? Laø nhö coù moät soá ngöôøi coù nhieàu ham muoán, nhieàu suy nghó, nhieàu öôùc ao mong caàu beøn nghó: "Ta nay caàn phaûi baøy ñaët ra nhöõng vieäc nhö theá ñeå tìm caùch hay löøa doái thieân haï, taát seõ gom ñöôïc nhieàu thöù vöøa yù veà saéc thanh höông vò xuùc v.v..." Nghó xong lieàn duøng moïi phöông caùch maø tìm kieám lôïi loäc, cho neân bieát ñuùng maø vaãn noùi doái. Ñoù laø vì danh lôïi maø noùi doái. ÔÛ trong naøy, sao laø doái traù, sao laø noùi doái traù, sao laø töø boû lôøi noùi doái traù maø noùi laø cho ñeán luùc cheát luoân töø boû noùi lôøi doái traù, laø hoïc xöù thöù tö cuûa OÂ-ba-saùch-ca? Doái traù laø söï vieäc khoâng thaät, caùc yù töôûng vaø teân goïi doái traù..., khoâng thaät neân goïi laø doái traù. Noùi lôøi doái traù. Do tham saân si maø ñem söï vieäc traùi nghòch vôùi yù nghó cuûa mình noùi cho ngöôøi khaùc hieåu laàm. Goïi ñoù laø lôøi doái traù. Coøn nhöõng OÂ-ba-saùch-ca nhö ôû tröôùc noùi, ñoái vôùi vieäc noùi lôøi doái traù thì kheùo suy nghó choïn löïa, nhaøm chaùn gheâ tôûm, töø boû, ngaên caám, kieàm cheá gìn giöõ, khoâng laøm khoâng gaây taïo, khoâng vi phaïm, buoâng boû vieäc che giaáu. Khoâng choáng laïi, khoâng traùi ngöôïc, khoâng vöôït boû caùc ñieàu raên caám. Ñoù goïi laø töø boû noùi lôøi doái traù. Cho neân noùi laø cho ñeán luùc cheát luoân töø boû vieäc noùi lôøi doái traù, laø hoïc xöù thöù tö cuûa OÂ-ba-saùch-ca. 5. Hoïc xöù thöù naêm: Caùc thöù röôïu laø gì? Uoáng caùc thöù röôïu laø sao? Choã chôi bôøi laø sao? Sao goïi laø lìa boû vieäc uoáng röôïu ôû nôi chôi bôøi, maø noùi laø cho ñeán luùc cheát luoân töø boû vieäc chôi bôøi uoáng röôïu, laø hoïc xöù thöù naêm cuûa OÂ-ba-saùch-ca? Noùi caùc thöù röôïu, töùc laø röôïu Toát-la, röôïu Meâ-leä da vaø röôïu Maït-

ñaø. Röôïu Toát-la laø duøng gaïo, mì v.v..., ñuùng caùch maø chöng naáu hoøa thaønh chaát men röôïu maàm luùa (khuùc nghieät = röôïu neáp) boû vaøo ngaâm caùc thöù caây thuoác, uû laïi taïo thaønh moät thöù röôïu coù maøu saéc höông vò ñaëc bieät, uoáng vaøo seõ say bí tyû, goïi ñoù laø röôïu Toát-la. Coøn röôïu Meâ-leä-da thì goàm nöôùc caát cuûa caùc thöù reã cuû (caên haønh) coïng, laù, hoa, quaû..., khoâng caàn phaûi uû men maø taïo thaønh moät thöù röôïu coù maøu saéc höông vò ñaëc bieät, uoáng vaøo cuõng say. Coøn röôïu Maït-ñaø thì chính laø röôïu nho, röôïu vang. Caùc thöù röôïu Toát-la, röôïu Meâ-leä-da khi uoáng vaøo khieán say söa, cuõng goïi chung laø röôïu Maït-ñaø. Uoáng caùc thöù, nghóa laø uoáng, nhaám nhaùp, muùt, huùp, tu..., caùc thöù röôïu noùi treân. Uoáng caùc thöù röôïu laø choã chôi bôøi phoùng tuùng, töùc laø uoáng caùc thöù röôïu noùi treân thì khieán taâm sinh ra kieâu maïn, say söa ñieân loaïn, khoâng coøn bieát toân ti traät töï, caùc loãi laàm naëng neà, voâ soá aùc nghieäp ñeàu do say söa khôûi leân, söï chôi bôøi phoùng tuùng cuõng nöông ôû, neân goïi laø choã cuûa söï chôi bôøi phoùng daät. Coøn nhöõng OÂ-ba-saùch-ca thì ñoái vôùi vieäc uoáng röôïu chôi bôøi, kheùo leùo suy nghó choïn löïa, nhaøm chaùn, gheâ tôûm töø boû lìa xa, töï caám ngaên, giöõ gìn kieàm cheá, khoâng laøm, khoâng gaây taïo, khoâng vi phaïm, lìa boû ngaên laáp, khoâng traùi ngöôïc, khoâng vöôït boû caùc ñieàu raên caám. Ñoù goïi laø töø boû uoáng röôïu chôi bôøi. Cho neân noùi laø cho ñeán luùc cheát cuõng luoân töø boû vieäc uoáng röôïu chôi bôøi, laø hoïc xöù thöù naêm cuûa OÂ-ba-saùch-ca. Nhö theá laø naêm thöù. Hoïc laø gì, xöù laø gì, hoïc xöù laø gì? Noùi hoïc laø naêm choã, caùi naøo chöa ñaày ñuû thì laøm cho ñaày ñuû, luoân luoân sieâng naêng caàn maãn, beàn bæ kieân trì, ngay thaúng thaønh thaät maø tu taäp gia haïnh..., cho neân goïi laø hoïc. Noùi laø choã, töùc laø töø boû gieát haïi v.v..., xöù laø nôi töïa vaøo, neân noùi laø choã vaø vieäc töø boû gieát haïi v.v..., cuõng goïi laø hoïc, cuõng goïi laø choã. Cho neân goïi laø choã hoïc, coù nghóa laø lónh vöïc phaûi hoïc. Taát caû OÂ-ba-saùch-ca ñeàu quy y Phaät Phaùp Taêng chaêng? Tröø caùc keû theá tuïc, heát thaûy OÂ-ba-saùch-ca ñeàu quy y caùc ngoâi baùu Phaät Phaùp Taêng. Nhöng cuõng coù nhöõng ngöôøi quy y caùc ngoâi baùu Phaät Phaùp Taêng maø khoâng phaûi laø OÂ-ba-saùch-ca. Vì ñoù goïi laø Bí-soâ, Bí-soâ Ni vaø nhöõng vò sieâng naêng hoïc taäp chaùnh phaùp nam vaø nöõ, OÂ-ba-tö-ca v.v... Taát caû OÂ-ba-saùch-ca ñeàu laø ñeä töû cuûa Ñöùc Theá Toân chaêng? Neân coù boán tröôøng hôïp sau ñaây: 1. Coù OÂ-ba-saùch-ca khoâng phaûi laø ñeä töû cuûa Ñöùc Theá Toân. Nghóa

laø caùc OÂ-ba-saùch-ca chöa ñöôïc thaáy Ñeá (caùc chaân lyù töù ñeá), ñoái vôùi quaû vò lai chöa ñöôïc nhìn thaáy trong hieän taïi. 2. Coù nhöõng ñeä töû cuûa Theá Toân nhöng khoâng phaûi laø OÂ-ba-saùch- ca. Ñoù laø nhöõng Bí-soâ, Bí-soâ ni, caùc vò nam vaø nöõ sieâng hoïc chaùnh phaùp, vaø OÂ-ba-tö-ca v.v..., ñaõ ñöôïc thaáy Ñeá, vaø ñoái vôùi quaû vò lai ñaõ ñöôïc nhìn thaáy roõ trong hieän taïi. 3. Coù OÂ-ba-saùch-ca cuõng laø ñeä töû cuûa Ñöùc Theá Toân. Töùc laø nhöõng OÂ-ba-saùch-ca ñaõ ñöôïc thaáy Ñeá (caùc chaân lyù töù ñeá), ñoái vôùi quaû vò lai ñaõ ñöôïc nhìn thaáy roõ trong hieän taïi. 4. Coù nhöõng ngöôøi khoâng phaûi laø

OÂ-ba-saùch-ca cuõng khoâng phaûi laø ñeä töû cuûa Ñöùc Theá Toân. Töùc laø nhöõng vò Bí-soâ, Bí-soâ Ni, nhöõng vò sieâng hoïc chaùnh phaùp nam vaø nöõ, nhöõng OÂ-ba-tö-ca..., chöa ñöôïc thaáy Ñeá vaø ñoái vôùi quaû vò lai chöa ñöôïc nhìn thaáy roõ trong hieän taïi. Cuøng nhöõng dò sinh phaøm phu khaùc chöa ñöôïc thaáy Ñeá. Taát caû thuoäc veà Taêng baûo ñeàu ñöôïc Taêng hoøa kính chaêng? Neân coù boán tröôøng hôïp sau: 1. Coù loaïi thuoäc vaøo Taêng baûo nhöng khoâng ñöôïc Taêng hoøa kính, töùc laø nhöõng vò sieâng hoïc chaùnh phaùp nam vaø nöõ, nhöõng OÂ-ba-saùch-ca v.v..., ñaõ ñöôïc thaáy Ñeá vaø ñoái vôùi quaû vò lai ñaõ ñöôïc nhìn thaáy roõ trong hieän taïi. 2. Coù loaïi ñöôïc Taêng hoøa kính nhöng khoâng phaûi thuoäc vaøo Taêng baûo, töùc laø nhöõng Bí-soâ, Bí-soâ Ni chöa ñöôïc thaáy Ñeá vaø ñoái vôùi quaû vò lai chöa ñöôïc nhìn thaáy roõ trong hieän taïi. 3. Coù loaïi thuoäc vaøo Taêng baûo cuõng ñöôïc Taêng hoøa kính, töùc laø nhöõng Bí-soâ, Bí- soâ Ni ñaõ ñöôïc thaáy Ñeá vaø ñoái vôùi quaû vò lai ñaõ ñöôïc nhìn thaáy roõ trong hieän taïi. 4. Coù loaïi chaúng phaûi thuoäc vaøo Taêng baûo cuõng chaúng ñöôïc Taêng hoøa kính, töùc laø nhöõng vò sieâng hoïc chaùnh phaùp nam vaø nöõ, nhöõng OÂ-ba- saùch-ca, OÂ-ba-tö-ca chöa ñöôïc thaáy Ñeá vaø ñoái vôùi quaû vò lai chöa ñöôïc nhìn thaáy roõ trong hieän taïi. Vaø caùc phaøm phu dò sinh khaùc chöa ñöôïc thaáy Ñeá.

Nguồn: Giảng Sư (giangsu.io.vn) — văn bản trích từ kho sách cổ và kinh điển.